

ԱՄՆ առաքելությունն ավարտում է աշխատակազմի հեռավար այցը Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆՀԱՊԱՂ ՀՐԱՊԱՐԱԿՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Առաքելության ավարտին կազմվող մամուլի հաղորդագրությունները ներառում են ԱՄՆ աշխատակազմի թիմերի հայտարարությունները, որոնք երկիր կատարած այցից հետո ներկայացնում են նախնական եզրահանգումները: Մույն հայտարարության մեջ արտահայտված են ԱՄՆ աշխատակազմի տեսակետները և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն ԱՄՆ Գործադիր խորհրդի տեսակետները: Առաքելության նախնական եզրահանգումների հիման վրա աշխատակազմը կկազմի զեկույց, որը ղեկավարության կողմից հաստատվելու դեպքում կներկայացվի ԱՄՆ Գործադիր խորհրդին՝ քննարկման և որոշման կայացման համար:

- Հայաստանի տնտեսությունը 2021 թ.-ին բարձր տեմպով վերականգնվում է խորը անկումից:
- Քաղաքականության առաջնահերթություններն են վերականգնման պաշտպանումը, կայունության պահպանումը և ներառականության խթանումը, այդ թվում՝ բնակչության հնարավորինս արագ պատվաստման միջոցով:
- Հայաստանը կշահի՝ շարունակելով հարկաբյուջետային և կառուցվածքային, այդ թվում՝ Կառավարության նոր ծրագրում ուրվագծված բարեփոխումների առաջնությունը՝ ավելի բարձր, ավելի դիմակայուն և ներառականաճի հիմքեր ստեղծելու համար:

Վաշինգտոն, Կ.Շ – 15 սեպտեմբերի 2021 թ: Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՆ) թիմը, Նեյթըն Փորթերի գլխավորությամբ, 2021 թ. սեպտեմբերի 7-14-ի ընթացքում աշխատակազմի մակարդակով հեռավար քննարկումներ է անցկացրել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Քննարկումների ժամանակ անդրադարձ է կատարվել վերջին զարգացումներին, տնտեսական հեռանկարին և առաջիկա քաղաքականության առաջնահերթություններին: Այցի վերջում պրն. Փորթերը հետևյալ հայտարարությունն է արել.

«Հայաստանի տնտեսությունը 2020 թ. խորը անկումից վերականգնվում է՝ խթանվելով արտաքին և ներքին բարձր պահանջարկի շնորհիվ, ընդ որում

2021 թ. առաջին կիսամյակում ՀՆԱ-ի գրեթե 5 տոկոսանոց աճով: Տարեկան գնաճն արագացավ՝ օգոստոսին հասնելով 8.8 տոկոսի, պայմանավորված պարենային ապրանքների համաշխարհային և ներքին գների ավելացմամբ, դրամի արժեզրկմամբ՝ 2021 թ. առաջին եռամսյակի ընթացքում, ֆիզիկապես մատուցվող ծառայությունների կուտակված պահանջարկով և առաջարկի սահմանափակումներով: 2020 թ. բյուջեի դեֆիցիտն ավելացավ մինչև ՀՆԱ-ի 5½ տոկոսը, իսկ կենտրոնական կառավարության պարտքը հասավ ՀՆԱ-ի 63½ տոկոսին՝ արտացոլելով առողջապահական ավելի բարձր ծախսերը և տնտեսությանը կառավարության աջակցությունը: Բյուջեի դեֆիցիտը 2021 թ. առաջին կիսամյակում կրճատվեց՝ տնտեսության վերականգնման և եկամուտների հավաքման ավելի բարձր ցուցանիշի և ծախսային աջակցության ծավալների աստիճանական կրճատման շնորհիվ: Արտաքին դիրքը ևս բարելավվել է՝ վերջին մի քանի ամիսներին արժույթի ուժեղացմամբ:

«2021 թ. երկրորդ եռամսյակում և 2022 թ. ընթացքում տնտեսության վերականգնման ընթացքը պահպանելու հնարավորություն կա, ընդ որում՝ այս տարի և հաջորդ տարի սպասվում է ՀՆԱ-ի համապատասխանաբար 6.5 և 4.5 տոկոսանոց աճ: Այնուամենայնիվ պահպանվում են աճի նվազման բարձր ռիսկերը, այդ թվում՝ աշխարհաքաղաքական լարվածությունների, արտաքին պահանջարկի տեմպի դանդաղման և համաշխարհային ֆինանսական շուկայի բարձր տատանողականության հետևանքով: Կորոնավիրուսային հիվանդությամբ (Կովիդ-19) վարակման նոր ալիքը ևս կարող է ռիսկեր առաջացնել և այս համատեքստում խիստ ողջունելի է պատվաստումների վերջին արագ աճը: 2021 թ. երկրորդ կիսամյակում ակնկալվում է, որ գնաճը կսկսի նվազել, ներմուծված պարենային ապրանքների գնաճի և դրամի արժեզրկման ժամանակավոր ազդեցության մարելուն և դրամավարկային քաղաքականության վերջին գործողությունների ներգործությանը զուգահեռ: Չնայած ներքին ակտիվության վերականգնմանը, ակնկալվում է, որ արտահանման և դրամական փոխանցումների բարձր ցուցանիշները 2021 թ. ընթացիկ հաշվի պակասուրդի համեստ կրճատում կապահովեն և կանխատեսվում է միջազգային պահուստների աճ՝ 2020 թ. մակարդակից, ԱՄՆ-ի կողմից Հատուկ փոխառության իրավունքների վերջին հատկացման օժանդակությամբ:

«Ուշագրավ է քաղաքական, արտաքին, ֆինանսական և հարկաբյուջետային կայունության պահպանման հարցում Կառավարության հաջողությունը համավարակի և ռազմական հակամարտության զույգ ցնցումների պայմաններում: Քաղաքականության առաջնահերթություններն են՝ լայնածավալ պատվաստումների արագացված ընթացքը, վերականգնման

ապահովումը, բյուջետային աջակցության և միջնաժամկետ կայունության հավասարակշռումը, գնաճի կրճատումը Կենտրոնական բանկի 4 տոկոս նպատակային ցուցանիշի ուղղությամբ, ֆինանսական կայունության երաշխավորումը և կայուն, բարձր և ներառական աճի ապահովումը: Շատ ողջունելի է, որ Կառավարության հնգամյա ծրագրի առանցքում գիտելիքահենք, արտահանման կողմնորոշմամբ, ներդրումներով առաջ մղվող աճի ռազմավարությունն է, որը նպատակաուղղված է աղքատության կրճատմանը և կենսամակարդակի բարելավմանը: Ինչպես նախատեսվում է կառավարության ծրագրով, բարեփոխումների հետևողական իրականացում է անհրաժեշտ կառավարման ուժեղացումը շարունակելու, գործարար միջավայրը բարելավելու, սոցիալական ապահովության ցանցերը կատարելագործելու և տնտեսական ներառումը խթանելու համար: Առաքելությունն ակնկալում է իշխանությունների հետ նրանց ծրագրի իրականացման մանրամասների քննարկում՝ համապատասխան ժամկետում:

«Միջնաժամկետ վստահելի բյուջետային շրջանակի պահպանումը շարունակում է չափազանց կարևոր լինել դիմադրողականության և տնտեսական աճի հետագա բարձրացման տեսանկյունից: Նշվածն անհրաժեշտ է ամրապնդել հարկման բազան ընդլայնող միջոցառումներով (ինչպիսիք են օրինակ՝ շրջանառության և բնապահպանական հարկային բարեփոխումները, հարկային արտոնությունների և նվազեցումների վերացումը և կարգապահության ռիսկերի կառավարման բարելավումը) և ընթացիկ ծախսերի զսպումը: Նշված միջոցառումները կօգնեն ավելի արդյունավետ և թափանցիկ հարկային համակարգի ապահովման և սոցիալական պաշտպանության ու կապիտալ ծրագրերի համար բավարար ռեսուրսների ձևավորման հարցում: Դրանք նաև վճռորոշ են հարկաբյուջետային կանոնների շրջանակում իշխանությունների պարտքի նվազեցման նպատակների իրագործման համար, այդ թվում՝ պարտք/ՀՆԱ հարաբերակցությունը կարճաժամկետ հեռանկարում 60 տոկոսից և միջնաժամկետ հեռանկարում 50 տոկոսից նվազեցնելու հարցում: Անհրաժեշտ է շարունակել հարկաբյուջետային կառուցվածքային բարեփոխումների ուղղությամբ առաջընթացը, այդ թվում՝ ծրագրային բյուջետավորման, հանրային ներդրումների կառավարման և իրականացման հզորացումը, շինարարության փուլին պատրաստ հանրային նախատեսվող ծրագրերի փաթեթի ստեղծումը և հարկաբյուջետային ռիսկի կառավարման բարելավումը:

«ՀՀ կենտրոնական բանկը (ՀՀ ԿԲ) շարունակել է նախաձեռնողաբար կառավարել նպատակադրածից բարձր գնաճից և անորոշ համաշխարհային միջավայրից բխող մարտահրավերները: Այն 2020 թ. դեկտեմբերից ի վեր

վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը բարձրացրել է 300 բազիսային կետով, և ուշի ուշով մշտադիտարկում է գնաճի կանխատեսումները՝ պատրաստ լինելով իր դրամավարկային դիրքի ճշգրտմանը, միաժամանակ փոխարժեքին տալով ցնցումները կլանելու հնարավորություն: Կապիտալի շուկաները զարգացնելու իշխանությունների ծրագիրը ևս ողջունելի է և հարկ եղած պահին դրա իրականացումը կօգնի ֆինանսների հասանելիության բարձրացմանը և ներդրումների խթանմանը: Թեև ֆինանսական հատվածը 2020 թ. գույզ ցնցումներին համեմատաբար լավ դիմակայեց, համաշխարհային համավարակը ծավալվում է, և անհրաժեշտ է, որ իշխանությունները շարունակեն կապիտալի և իրացվելիության բուֆերների մշտադիտարկումը, կանոնավոր սթրես թեստեր իրականացնեն և միջազգային չափանիշների հետ համատեղելի պահուստավորման կանոններ կիրառեն:

«Առաքելությունը ցանկանում է շնորհակալություն հայտնել Հայաստանի իշխանություններին արգասաբեր քննարկումների համար և դրվատել նրանց հավատարմությունը ԱՄՆ օժանդակությամբ ծրագրին: 2021 թ. ընթացքում ավելի ուշ այն ակնկալում է իշխանությունների հետ «Պահուստային ծրագրի» շրջանակում սպասվող վերանայման և IV հոդվածի շուրջ խորհրդակցությունների անցկացումը»: